Avsender:
GJERSTAD KOMMUNE
Gjerstadveien 1341
4980 GJERSTAD

GJERSTAD VILTLAG
Ulltveit 42
4980 GJERSTAD

Vedr. 26-624-2 - Godkjent søknad om forvaltningsplan hjort 2026-2028 samt søknad om frie kvoter på rådyr

Dette brevet er sendt deg gjennom SvarUt, som er Gjerstad kommunes felles løsning for digital utsendelse av dokumenter til innbyggere og næringsliv.

Næringsdrivende har sin postkasse i Altinn. Dersom bedriften endrer adresse, må dette meldes inn til enhets/foretaksregisteret på www.brreg.no.

Som privatperson, kan du lese brev elektronisk ved å opprette din digitale postkasse. Du finner ut av hvordan du gjør dette på www.norge.no. Her kan du også oppgi hvilken epostadresse eller hvilket mobiltelefonnummer du ønsker å bli varslet når vi sender deg et brev. Med en digital postkasse, kan du lese brevet ditt umiddelbart etter at vi har sendt det.

Vi gjør oppmerksom på at brevet vil ha en forsendelsestid på 3-5 dager dersom du ikke har digital postkasse.

Har du spørsmål, kan du kontakte oss på postmottak@gjerstad.kommune.no eller ringe oss på telefon nr. 37 11 97 00. Vi er tilgjengelige mandager, tirsdager og torsdager kl. 10.00 og 14.00. Vi kan likevel nås på epost og på direktetelefoner til ansatte. Du finner kontaktinformasjon på vår hjemmeside i boksen "kontakt oss og vakttelefoner" på forsiden.

Hilsen
Gjerstad kommune
www.gjerstad.kommune.no

GJERSTAD KOMMUNE
PLAN OG SAMFUNNSUTVIKLING

GJERSTAD VILTLAG
Ulltveit 42
4980 GJERSTAD

Dato:	12.06.2026
Vår ref:	26/624-2
Deres ref:	
Saksbeh.:	Frode Lindland
Tlf.	+47 945 14 862

Godkjent søknad om forvaltningsplan hjort 2026-2028 samt søknad om frie kvoter på rådyr

Saksopplysninger:

Bakgrunn:
Viser til epost datert 28.04.2026 hvor det søkes om godkjenning av bestandsplan for hjort i perioden 2026-2028. Samtidig søkes det om fortsatt frie kvoter på rådyr.

Gjerstad Viltlag har frem til nå søkt om kvoter fra år til år, men ser nå at hjorten etablerer seg mer i vårt område. Flere kommuner rundt oss har etablert forvaltningsplan for hjort. Det blir da også naturlig at også Gjerstad Viltlag etablerer en forvaltningsplan.

Planen omfatter et samlet forvaltningsområde på ca. 412 000 daa, fordelt på områder i Gjerstad, Risør, Nissedal og Drangedal kommuner.

Hjorten er en relativt ny art i Gjerstad kommune, med økende utbredelse og bestandsutvikling de siste 10–15 årene. Dette har skapt behov for en mer langsiktig og helhetlig forvaltning fremfor årlige kvoter.

Bestandsplanen er sendt kommunen for godkjenning i henhold til gjeldende regelverk om forvaltning av hjortevilt.

Formål med planen:
Formålet med bestandsplanen er å:

- sikre en bærekraftig forvaltning av hjortestammen
- opprettholde god kondisjon og produktivitet i bestanden
- redusere risiko for beiteskader og konflikter
- samordne jaktuttak i et større geografisk område
- bidra til forutsigbarhet for jegere og rettighetshavere

Hovedinnhold i planen:
Bestandsstatus:

- Hjortebestanden i Gjerstad vurderes som svakt økende, men med tegn til stagnasjon de siste årene
- Sett hjort-data er usikre, men indikerer utvikling tilsvarende regionen, altså noe fallende tendens
- Kolle/bukk-forhold har utviklet seg negativt (for få bukker)

- Slaktevekter er i hovedsak stabile og innenfor normalnivå

Målsetninger:

- Kolle per bukk: **1,5 – 1,8**
- Kalverate: **over 0,6**
- Opprettholde god kondisjon (vekter)

Avskytningsstrategi:

- Forsiktig uttak av voksen bukk
- Relativt lavt uttak av kolle (1,5 år og eldre)
- Oppdeling av bukkejakt:
  - spissbukk fra 1. september
  - voksen bukk fra 1. november
- Mulighet for å erstatte voksne dyr med yngre dyr

Kvote:

- Årlig kvote: **80 hjort (totalt 240 i planperioden)**
- Justering av kvote mulig ved endret bestandsutvikling
- Høy fellingsprosent (ca. 93 % i 2025) legges til grunn

Organisering av jakt:

- Felles kvote for hele området
- «Førstemann til mølla»-prinsipp
- Krav om fortløpende rapportering av felt dyr
- Bruk av «Sett og skutt»-registrering

Vurdering:
Forskrift om forvaltning av hjortevilt, § 15, setter følgende krav til bestandsplan for elg og hjort:

Vald eller bestandsplanområder som disponerer et tellende areal på minimum 20 ganger minstearealet kan søke kommunen om godkjenning av en flerårig, maksimalt femårig, bestandsplan for elg og/eller hjort. Bestandsplanen skal inneholde mål for bestandsutviklingen, i samsvar med kommunens mål. Bestandsplanen skal også inneholde en plan for den årlige avskytingen i antall dyr, som et minimum fordelt på kategoriene kalv, voksne hunndyr og voksne hanndyr, samt spissbukk for hjort.
For bestandsplanområder skal planen beskrive hvordan ulike dyrekategorier i fellingskvota årlig fordeles på de enkelte valdene. Frist for å søke kommunen om godkjenning eller endring av bestandsplan er 1. mai. Søknaden skal underskrives av bestandsplanområdets representant.

I samme forskrift, § 16, framgår at:

Kommunen skal behandle søknad om godkjenning av ny bestandsplan eller endring i eksisterende bestandsplan innen 15. juni. En godkjenning fastsetter fellingstillatelser for hele bestandsplanperioden, og skal inneholde informasjon om muligheten for overføring av et begrenset antall fellingstillatelser mellom år i perioden. Kommunen kan trekke godkjenningen tilbake og tildele nye fellingstillatelser dersom arealkravet i §15 ikke lenger er oppfylt, ved manglende rapportering, ved vesentlig uforutsette endringer i bestanden i området eller ved vesentlige avvik fra godkjent bestandsplan, herunder avvik i forhold til årlig planlagt avskyting i antall, kjønn eller alder. Frist for kommunen til å trekke godkjenningen tilbake er 1. april.

Kommunens mål for hjorteviltforvaltninga ble utarbeidet på et tidspunkt der det ble felt betydelig færre hjorter enn i dag samt at behovet for kunnskap ble påpekt. I målsetningene kommunen satt, ble det skissert en målsetning om kontrollert vekst i hjortestammen, men samtidig holde fokus på at skadene for jord- og skogbruket ikke øker. Det ble også lagt inn et mål om å samarbeide med Statens Vegvesen og Jernbaneverket for å få til forebyggende tiltak mot viltpåkjørsler.

Dagens situasjon for hjort er at det felles flere hjorter enn elg i Gjerstad. Grafen under viser felte hjort de senere årene:

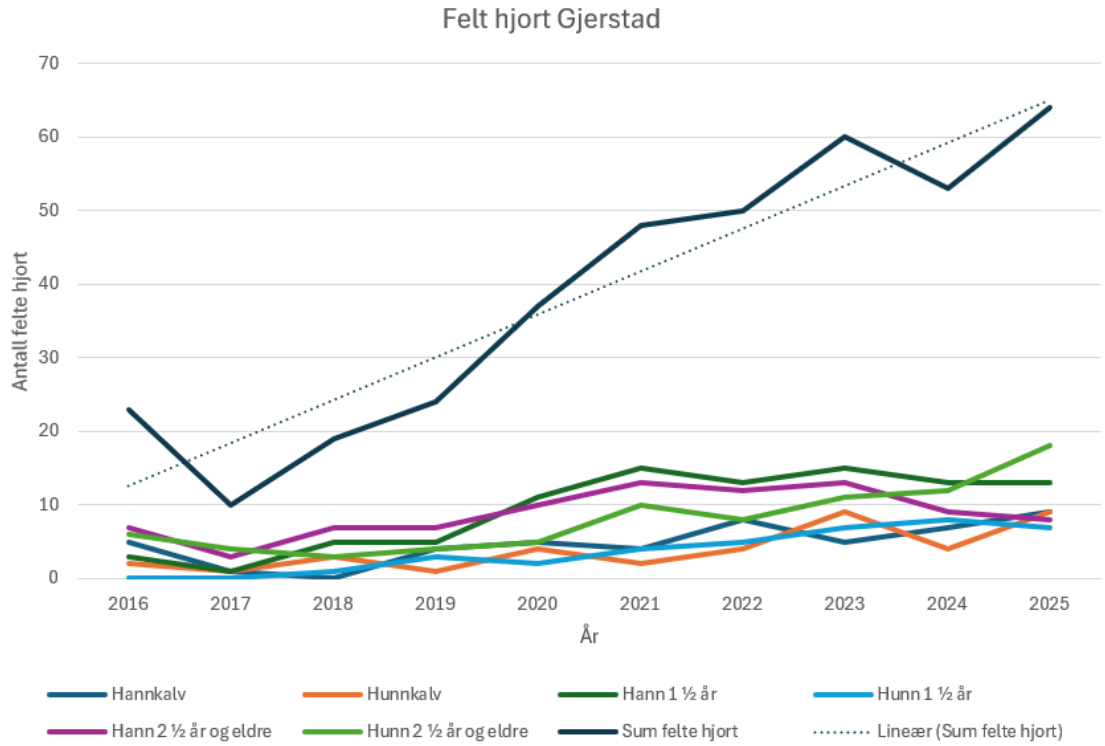

Trenden på felte hjort er ganske klar. Sett hjort per jegertime har også en økende trend (men med noe reduksjon i tetthet siste 3 årene), noe som kan indikere en svak bestandsvekst. Grafen over viser at det fra 2017 har økt fra omkring 10 felte hjort til 65 i 2025. Kvoten har de senere årene ligget på 70 hjort, noe som tilsvarer fellingsprosent på 93 i 2025. Bestandsplanen viser følgende tabell:

Kvote	140	
Kvote/år	70,0	
År	Felt	Fellings %
2024	52	74 %
2025	65	93 %
2026	0	0 %
Akum.	117	84 %

I henhold til Fauns rapport samt statistikk fra hjorteviltregisteret, er bestandskondisjonen forholdsvis stabil på hjort. Datagrunnlaget kan tilsi noe stagnasjon i bestandstetthet de 3 siste årene, men det er usikkerhet i datamaterialet. Faun anbefaler å opprettholde uttaket fra siste år.

Det foreligger ingen indikasjoner på overbeite i Gjerstad, noe som skulle tilsi at det er nok mat for hjorten. I perioden 2022-2024 er det i snitt avvirket i overkant av 29 300 m3 årlig. Rundt midten av 2000-tallet, var tømmeravvirkningen i kommunen på et gjennomsnittlig lavere nivå enn dagens. Økt avvirkning vil ha positiv effekt på fôrgrunnlaget på sikt, forutsatt at tettheten av hjort holdes på et bærekraftig nivå.

I planen til Viltlaget, legges det til grunn at man vil øke årlig kvote fra 70 til 80 hjort. Dette begrunnes blant annet med en høy fellingsprosent. Videre kan stammen øke brått selv om det er antydninger til noe stagnasjon. Dette tilsier nøye overvåkning av stammen slik Viltlaget påpeker. Omsøkt kvotestørrelse krever at kommunen avviker fra vedtatte minstearealet ved tildeling av fellingstillatelse. Hjorteviltforskrifta § 7 åpner for dette. Dersom det tas utgangspunkt i tellende areal tilsvarende opplysninger i bestandsplanen, så er dette 390472 dekar. Ifølge hjorteviltregisteret er det 396900 dekar. Minstearealet

på hjort er 8000 dekar. Med bruk av 50% regelen vil omsøkt kvote derfor være innenfor det som er mulig å godta. Hvis det ligger an til at minstearealet må fravikes over lengre tid, bør dette etter hvert justeres i stedet.

Kommunedirektøren vil berømme Gjerstad Viltlag for å søke samarbeid med andre viltlag/vald i andre kommuner øst i Agder. Dette gir nyttig erfaringsutveksling og styrker kunnskapen totalt sett. Erfaringsutveksling er også nyttig når vi vet at eksempelvis Drangedal har noe av de samme utfordringene som Gjerstad med stigende kolle pr bukk nivå. Ca 65% av de felte hjortene i 2025 var i grenseområdene til Kragerø og Drangedal. Samarbeid er også gunstig fordi vi vet at hjorten bruker store arealer.

I bestandsplanen er det gitt en grundig oversikt over bestandssituasjonen og utviklinga, både innenfor kommunen og i tilgrensende kommuner. Videre er det godt beskrevet hvilke målsetninger og forvaltningsstrategier som anses fornuftig ut fra det. Her framgår blant annet at man skal være forsiktig med uttak av voksen bukk, relativt lavt uttak av kolle (1,5 år og eldre) samt oppdeling av bukkejakt for å spare voksne bukker til etter brunsten. Kommunedirektøren støtter disse strategiene.

Det er også bra at Viltlaget påpeker at de vil følge utviklinga nøye, blant annet ved å redusere kvotene pr år hvis trenden endrer seg negativt samt styre uttaket på voksne hanndyr hvis det tas ut for mange kronhjort.

Etter § 7 i naturmangfoldloven (nml.) skal prinsippene i nml. §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Samlet kunnskap i saken vurderes som god. Kommunen anser derfor kunnskapsgrunnlaget (nml. § 8) ivaretatt, og føre-var-prinsippet (nml. § 9) tillegges mindre vekt. Videre anser kommunedirektøren at en kvote på 80 hjort er forsvarlig, sett ut fra bestandssituasjon og faglige anbefalinger. Dette tilsier at § 10 er ivaretatt (økosystemtilpasning og samlet belastning). § 11 (Kostnadsdekning ved miljøskade) og § 12 (Miljøforsvarlige teknikker og driftsmåter) vurderes som lite relevant i denne sammenheng.

En konklusjon av gjennomgang av bestandsplanen er at den er godt gjennomarbeidet, tilfredsstiller nødvendige krav i regelverket og kan godkjennes slik den foreligger.

Vedtak med begrunnelse:

1. Med hjemmel i Forskrift om forvaltning av hjortevilt, §§ 7, 15 og 16, godkjenner Gjerstad kommune, kommunedirektøren, bestandsplan for hjort for Gjerstad Viltlag i perioden 2026-2028.

2. Med hjemmel i Forskrift om forvaltning av hjortevilt, § 20, innvilger Gjerstad kommune, kommunedirektøren, fortsatt frie kvoter på rådyr.

Med hilsen

Frode Lindland
skogbrukssjef
+47 945 14 862

Brevet er godkjent elektronisk.